

ผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน ของกองตำรวจสื่อสาร

ตฤณภัท ภูมิระวี¹, ประเวศน์ มหารัตน์สกุล²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของกองตำรวจสื่อสาร และ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของกองตำรวจสื่อสาร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลและแนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ประชากรได้แก่ข้าราชการตำรวจในสังกัดกองตำรวจสื่อสาร จำนวน 250 คน นำมาคำนวณขนาดตัวอย่าง ด้วยสูตรของทาโร ยามานะ ได้จำนวน 154 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอ้างอิง ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของกองตำรวจสื่อสาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านความสำเร็จขององค์กร มีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมาคือ ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้านมาตรฐานจริยธรรม ด้านความสุขในการทำงานของข้าราชการตำรวจ และด้านความรับผิดชอบในงาน ตามลำดับ และ 2) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศแตกต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน ขณะที่อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างมีผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของหน่วยงานด้านความมั่นคง เพื่อยกระดับประสิทธิภาพ ความโปร่งใส และความยั่งยืนขององค์กรภาครัฐ

บทนำ

การบริหารจัดการภาครัฐในปัจจุบันเผชิญกับความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคม เศรษฐกิจและเทคโนโลยี รวมถึงความคาดหวังของประชาชนที่ต้องการการบริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ ส่งผลให้หน่วยงานภาครัฐจำเป็นต้องปรับรูปแบบการบริหารจัดการระบบราชการแบบดั้งเดิมไปสู่การดำเนินงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นสำคัญ หลักธรรมาภิบาลประกอบด้วยหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ซึ่งถือเป็นกรอบสำคัญในการยกระดับคุณภาพการบริการสาธารณะให้สอดคล้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืนและการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่สังคม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ [ก.พ.ร.], 2562; สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2564; สุพจน์ จันทรเรือง, 2563; อภิญา พงศ์ศรี, 2561)

กองตำรวจสื่อสารเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนภารกิจด้านการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจทั่วประเทศ การดำเนินงานของกองตำรวจสื่อสารจึงมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับความมั่นคง ความปลอดภัย และการให้บริการแก่ประชาชน อย่างไรก็ตาม ลักษณะภารกิจที่มีความซับซ้อน การพึ่งพาเทคโนโลยีขั้นสูง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานจำนวนมาก ทำให้การบริหารงานจำเป็นต้องอาศัยระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้หน่วยงานสามารถดำเนินภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความคาดหวังของสังคม

แนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) เน้นการนำหลักการบริหารของภาคเอกชนมาประยุกต์ใช้ในภาครัฐ โดยให้ความสำคัญกับการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า และความรับผิดชอบ ควบคู่กับการยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นกรอบในการกำกับการบริหารงาน (Hood, 1991; Osborne & Gaebler, 1992; Osborne, 2010) การประเมินผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสะท้อนระดับความสำเร็จของภารกิจหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในทางปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม จากการทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมา พบว่ายังมีข้อจำกัดในการประเมินผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานของหน่วยงานด้านความมั่นคงในเชิงประจักษ์ โดยเฉพาะการเชื่อมโยงระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับผลสัมฤทธิ์ของการบริหารงานในระดับองค์กร ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงช่องว่างขององค์ความรู้ที่ควรได้รับการศึกษาเพิ่มเติม

จากบริบทและช่องว่างดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของกองตำรวจสื่อสาร เพื่อประเมินระดับการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารองค์กรและวิเคราะห์ความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ผลการศึกษาที่ได้คาดว่าจะเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สะท้อนภาพรวมของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในหน่วยงานด้านความมั่นคง และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง และกำหนดนโยบายการบริหารงานของกองตำรวจสื่อสาร รวมถึงหน่วยงานภาครัฐอื่นที่มีลักษณะภารกิจใกล้เคียงกัน อันจะนำไปสู่การยกระดับประสิทธิภาพ ความโปร่งใส และความยั่งยืนของการบริหารงานภาครัฐในระยะยาว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของกองตำรวจสื่อสาร
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของกองตำรวจสื่อสาร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์ในการทำงาน

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการตำรวจในสังกัดกองตำรวจสื่อสาร จำนวน 250 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 154 คน ได้จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของทาโร ยามานะ (Yamane) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนร้อยละ .05 ทั้งนี้ การเลือกกลุ่มตัวอย่างดำเนินการตามความเหมาะสม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนภาพรวมของการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานอย่างครอบคลุม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม ซึ่งพัฒนาขึ้นจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์ในการทำงาน และตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของกองตำรวจสื่อสาร ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความสำเร็จขององค์กร ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้านมาตรฐานจริยธรรม ด้านความสุขในการทำงานของข้าราชการตำรวจ และด้านความรับผิดชอบในงาน โดยใช้มาตราประมาณค่าในการวัดระดับความคิดเห็น

สรุป และอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของกองตำรวจสื่อสาร สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของกองตำรวจสื่อสารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าหน่วยงานมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้เป็นกรอบในการบริหารงานอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้เป็นเพราะหน่วยงานมีการกำหนดนโยบายและแนวทางการบริหารงานที่ชัดเจน มีระบบการควบคุมภายใน และการกำกับติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมมาตรฐานด้านคุณธรรมจริยธรรมของบุคลากร รวมทั้งมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารและให้บริการเพื่อเพิ่มความโปร่งใสและตรวจสอบได้ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดธรรมาภิบาลที่เน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และความคุ้มค่าในการดำเนินงานของภาครัฐ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ [ก.พ.ร.], 2562) การที่บุคลากรรับรู้ว่าการบริหารงานเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลในระดับสูง ย่อมส่งผลให้การปฏิบัติงานสามารถบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ซึ่งมุ่งเน้นการบริหารงานโดยคำนึงถึงผลสัมฤทธิ์ ประสิทธิภาพ และความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงานมากกว่าการยึดติดกับขั้นตอนหรือกฎระเบียบเพียงอย่างเดียว (Hood, 1991; Osborne & Gaebler, 1992) โดยเฉพาะในหน่วยงานภาครัฐที่มีการถือความมั่นคง การนำแนวคิดดังกล่าวมาปรับใช้จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานและเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้แก่สังคม

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า เพศของข้าราชการตำรวจไม่ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกกลุ่มได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม อย่างไรก็ตาม เมื่อจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่ามีความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานในบางด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเฉพาะด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผล และด้านความสุขในการทำงานของข้าราชการตำรวจ ทั้งนี้เป็นเพราะบุคลากรที่มีอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน ย่อมมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในการปฏิบัติงาน ตลอดจนความรับผิดชอบและบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายแตกต่างกัน ส่งผลให้การรับรู้ต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและผลลัพธ์ของการปฏิบัติงานแตกต่างกันตามบริบทของแต่ละบุคคล ผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารการพัฒนาระบบราชการที่ชี้ให้เห็นว่าประสิทธิภาพในการทำงาน ระดับตำแหน่ง และบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกัน ย่อมส่งผลต่อการรับรู้ทัศนคติ และพฤติกรรมการปฏิบัติงานของบุคลากร (Steers, 1985; Armstrong, 2014) นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยที่พบว่าการจัดการองค์กรโดยคำนึงถึงความแตกต่างของบุคลากรและการสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่เอื้อต่อความสุขในการทำงาน จะช่วยส่งเสริมผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานและความยั่งยืนขององค์กรภาครัฐในระยะยาว (Van Dooren, Bouckaert, & Halligan, 2015)

เอกสารอ้างอิง

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2562). หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2564). การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่และการพัฒนาระบบราชการไทย. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- สุพจน์ จันทรเรือง. (2563). การบริหารงานภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของหน่วยงานรัฐ. วารสารรัฐประศาสนศาสตร์, 18(2), 45–66.
- อภิญา พงศ์ศรี. (2561). ธรรมาภิบาลกับการพัฒนาองค์กรภาครัฐอย่างยั่งยืน. วารสารการบริหารภาครัฐ, 7(1), 1–20.
- Armstrong, M. (2014). Armstrong's handbook of performance management: An evidence-based guide to delivering high performance (4th ed.). Kogan Page.
- Hood, C. (1991). A public management for all seasons? Public Administration, 69(1), 3–19. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9299.1991.tb00779.x>
- Osborne, D., & Gaebler, T. (1992). Reinventing government: How the entrepreneurial spirit is transforming the public sector. Addison-Wesley.

